
Quicksan projectgebied 2^e Asselijnstraat, Utrecht

**Ecologische beoordeling naar de sloopwerkzaamheden en de
aanleg van een weg ter hoogte van de Asselijnstraat te Utrecht**

15 december 2010

Verantwoording

Titel	Quicksan projectgebied 2 ^e Asselijnstraat, Utrecht
Opdrachtgever	Projectorganisatie Stationsgebied
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Carolien Wegstapel
Projectnummer	4748944
Aantal pagina's	30 (exclusief bijlagen)
Datum	15 december 2010
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R001-4748944CAW-kmi-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Natuurbeschermingswetgeving	7
1.3 Methode	8
1.4 Leeswijzer	9
2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten.....	11
2.1 Huidige situatie.....	11
2.2 Beoogde ontwikkeling	14
2.3 Analyse aanwezige soorten	14
2.3.1 Flora	15
2.3.2 Grondgebonden zoogdieren.....	15
2.3.3 Vleermuizen	16
2.3.4 Vogels	17
2.3.5 Amfibieën	18
2.3.6 Reptielen	19
2.3.7 Vissen.....	19
2.3.8 Ongewervelden	19
2.4 Samenvatting aanwezige tabel 2- en 3-soorten	20
3 Toetsing Flora- en faunawet.....	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Overzicht van effecten.....	21
3.3 Toetsing aanwezige soorten	22
3.3.1 Vleermuizen	22
3.3.2 Vogels	23
3.3.3 Vissen.....	24
3.4 Conclusies toetsing Flora- en faunawet	24
4 Conclusies en aanbevelingen	27
4.1 Conclusies.....	27
4.2 Aanbevelingen.....	28
5 Literatuur.....	29

Bijlage(n)

1. Kaart
2. Overzichtskaart
3. Toelichting natuurbeschermingswetgeving
4. Kadastrale kaart

1 Inleiding

De Projectorganisatie Stationsgebied is voornemens een weg aan de te leggen ten noorden van de Asselijnstraat waardoor de Mineurslaan wordt aangesloten op de Croeselaan. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de relevante natuurbeschermingswetgeving bij dit project, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Reeds tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van de Projectorganisatie Stationsgebied heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de sloop van bestaande structuren en de aanleg van een weg ten noorden van de Asselijnstraat. Een kaart van het nieuw aan te leggen tracé is opgenomen in bijlage 1. De omvang en aspecten van de beoogde ingreep zijn nader beschreven in hoofdstuk 2.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de vragen:

- Welke natuurbeschermingswetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Natuurbeschermingswetgeving

De huidige natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van de stad Utrecht en bevindt zich niet in een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oostelijke Vechtplassen) ligt op een afstand van circa zes kilometer van het plangebied. Gezien de aard van de ingreep en de afstand tot het Natura 2000-gebied, kunnen negatieve effecten door externe werking op voorhand worden uitgesloten. De toetsing van de ingreep aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hierdoor niet noodzakelijk.

De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur* vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen. Het beoogde plangebied is gelegen in de provincie Utrecht. De afstand tot het meest nabij gelegen gebied dat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) bedraagt circa twee kilometer. Gezien de aard van de ingreep en de ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS, kunnen op voorhand negatieve effecten op de EHS worden uitgesloten. Toetsing aan het ruimtelijk kader van de EHS is hierdoor niet noodzakelijk.

Een overzichtskaart met de ligging van Natura 2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuur is weergegeven in bijlage 2.

Samenvattend is voor deze toetsing alleen het beschermingsregime voortkomend uit de **Flora- en faunawet** van toepassing. Een uitgebreide beschrijving met betrekking tot natuurbeschermingswetgeving is opgenomen in bijlage 3.

1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 21 oktober 2010
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data
- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket
- Beschermdesoorten in stationsgebied Utrecht [Bureau Waardenburg, 2002]
- Quicksan stationsgebied Utrecht [Tauw, 2008]
- Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht [Tauw, 2009]
- Gedragscode Flora- en faunawet Gemeente Utrecht [Bureau Waardenburg, 2010]

Het oriënterend veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten niet te geven aangezien het veldonderzoek slechts een momentopname is.

Door de inzet van ter zake kundige ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

Op basis van het oriënterend veldbezoek, aanvullend de habitateisen van soorten en een deskundigenoordeel is een zo volledig mogelijk beeld verkregen van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ingreep is vervolgens getoetst op dit overzicht van soorten.

Ten aanzien van vigerend beleid, soortspecifieke informatie en andere gegevens is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Een totaaloverzicht van deze bronnen is opgenomen in hoofdstuk 5.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie van het plangebied beschreven en worden de beoogde ontwikkelingen besproken. Tevens wordt een selectie gemaakt van alle (strikt) beschermde soorten die zijn opgenomen in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet die mogelijk in het plangebied verwacht worden. In hoofdstuk 3 worden de effecten getoetst van de beoogde ontwikkelingen op de verwachte aanwezige soorten. Hoofdstuk 4 geeft de conclusies en enkele aanbevelingen.

2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige en toekomstige staat en gebruik van het plangebied en de verwachte beschermde soorten op basis van verspreidingsgegevens, oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel.

2.1 Huidige situatie

Om (globale) locaties aan te duiden wordt in de ecologie veel gebruik gemaakt van een raster van kilometerhokken, zogenaamde RD-coördinaten. Verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten worden veelal per kilometerhok gedocumenteerd. Het plangebied ligt in kilometerhokken 135-455 en 136-455. Onderstaande figuur 2.1 geeft de ligging van het plangebied en kilometerhokken weer. In bijlage 4 is een kadastrale kaart opgenomen met daarop de perceelsgrenzen van de verschillende kavels in het plangebied.



Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd) in rood.

Het plangebied voor de beoogde aanleg van de weg is gelegen ten zuiden van station Utrecht Centraal en aan de westzijde van de spoorlijn (Utrecht CS – Arnhem).

De locatie voor de weg loopt ten noorden van de Asselijnstraat. Op dit moment bevindt zich daar een bouwterrein, dat deels braak ligt en deels bedekt is met betonnen platen, containers en bouwmachines. Tussen de weg en het terrein ligt een smalle groenstrook met bomen (boomsoorten zijn onder andere Wilg en Iep). De beoogde weg komt te liggen ten noorden van de Asselijnstraat, waardoor de Mineurslaan wordt aangesloten op de Croeselaan. Hiervoor dient eveneens een nieuwe brug over de Kruisvaart te worden gerealiseerd. De Croeselaan is een drukke, brede straat met in de middenberm een bomenrij. De Croeselaan kruist met de Van Zijstweg.

De Asselijnstraat is een relatief rustige weg voor woon-werkverkeer, met aan de zuidzijde een brede stoep met daarlangs een rij eensgezinswoningen. Deze rij woningen vormt de noordgrens van een kleine woonwijk die doorloopt in zuidelijke richting tot aan de Vondellaan. Daar waar de Asselijnstraat overgaat in de Reviuskade grenst de Asselijnstraat aan de Kruisvaart. Aan de westzijde van deze vaart liggen woonboten. Aan de overzijde van de Kruisvaart liggen een klein park met enkele bomen (boomsoorten onder andere Berk, Beuk, Kastanje en Robinia), struweel, een betonnen kunstwerk en een kleine fietsenstalling. Ten oosten van het parkje loopt de Mineursbaan. Langs de Mineurslaan bevinden zich verder nog parkeerplaatsen, een bomenrij (boomsoort Robinia) en bedrijfsgebouwen. Daar waar de Mineursbaan aan de zuidkant eindigt ligt een afgesloten 'rommelhoekje' met veel struweel, enkele bomen en bouwafval.

Zie figuur 2.2 en 2.3 voor een foto-impressie van het plangebied.



Figuur 2.2 Foto-impressie van het plangebied. *Linksboven:* Zicht vanaf park op Kruisvaart en braakliggend terrein. *Rechtsboven:* Park met bomen, struweel en kunstwerk. *Middenlinks:* Zicht op Kruisvaart, woonboot en Populier, met op de achtergrond de eensgezinswoningen langs de Asselijnstraat. *Middenrechts:* Parkeerterrein en bomen (Kastanje en Robinia) langs aan zuidkant van Mineurslaan. *Linksonder:* Bomen en kunstwerk langs Mineursbaan. *Rechtsonder:* Einde van Mineursbaan met 'rommelhoekje' dat is afgesloten door hekwerk.



Figuur 2.3 Foto-impressie van het plangebied. *Links*: Detail van het kunstwerk. *Rechts*: Einde van Asselijnstraat, met zicht op het braakliggend terrein, de Populier en de meest linkerwoonboot in de Kruisvaart.

2.2 Beoogde ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling aan de Asselijnstraat bestaat uit twee fasen: slopen en verwijderen van bestaande structuren en aanleg van de weg (zie bijlage 1). Tijdens de slooffase wordt aan de oostzijde van de Kruisvaart in ieder geval het kunstwerk (deels) verwijderd, en mogelijk ook aanwezige bomen rondom het kunstwerk. Aan de westzijde van de Kruisvaart wordt één woonboot verplaatst en wordt in ieder geval één boom gekapt (een Populier direct aan de waterkant, zie figuur 2.2 en 2.3). Over de Kruisvaart wordt een brug aangelegd, die aansluit op de het parkeerterrein TNT gebouw.

2.3 Analyse aanwezige soorten

In de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1-soorten (niet bedreigd), tabel 2-soorten (beschermd) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.

In deze paragraaf zijn de mogelijk te verwachten aanwezige door de Flora- en faunawet beschermde soorten geselecteerd.

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het gebied waarin het plangebied ligt met wisselende mate van volledigheid is onderzocht op het voorkomen van de verschillende soortgroepen uit de drie beschermingscategorieën. Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een overzicht gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

2.3.1 Flora

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 (zie figuur 2.1) goed zijn onderzocht op de aanwezigheid van (strikt) beschermde flora, en dat er geen soorten zijn waargenomen die zijn opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Beschermde soorten die in eerdere onderzoeken rondom het plangebied zijn aangetroffen, zijn Gele helmblom (voorkomend op oude muren in stedelijke omgeving) en Waterdrieblad (voorkomend in watergangen) [Bureau Waardenburg, 2002; Tauw, 2008; Tauw, 2009].

Tijdens het oriënterend veldbezoek (d.d. 21 oktober 2010) is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. Een deel van het plangebied is geasfalteerd, betegeld of bedekt met betonnen planten. Er is een klein oppervlak aan kort gemaaid gras aan de westzijde van de Kruisvaart. Ook staan daar enkele bomen, aan weerszijden van het kunstwerk. De vaart heeft aan de westzijde een houten beschoeiing zonder oevervegetatie. Langs de oostzijde is een kleine strook met oevervegetatie en enkele bomen.

Op het bouwterrein groeit pioniersvegetatie bestaande uit algemene soorten. Het kunstwerk bestaat uit beton, dat ongeschikt is als groeiplaats voor muurvegetatie. Er is één geschikt muurtje aanwezig aan de oostzijde van het kunstwerk, maar tijdens het veldbezoek zijn daarop geen (strikt) beschermde (vaat)planten aangetroffen. Ook in het overige deel van het onderzochte plangebied zijn geen aantrekkelijke plaatsen aangetroffen waar (strikt) beschermde (vaat)planten kunnen worden aangetroffen.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in dit rapport (zie paragraaf 2.3.3).

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 respectievelijk niet en slecht zijn onderzocht op de aanwezigheid van (strikt) beschermde zoogdieren, en dat er in kilometerhok 136-455 één soort is waargenomen die is opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Op basis van verspreidingsgegevens [www.zoogdieratlas.nl; Tauw, 2008; Bureau Waardenburg, 2010] worden alleen algemene grondgebonden zoogdiersoorten in het plangebied verwacht.

Tijdens het oriënterend veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geschikt is voor algemene soorten, zoals Egel, Mol en Veldmuis. Deze zijn echter tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

Aanwezigheid van (strikt) beschermde zoogdieren wordt op basis van biotoop en verspreidingsgegevens niet verwacht in het plangebied.

2.3.3 Vleermuizen

Zoals in paragraaf 2.3.2 staat beschreven, geeft het Natuurloket aan dat in kilometerhok 136-455 één zoogdiersoort is waargenomen die is opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Dit betreft mogelijk een waarneming van een vleermuis.

Op basis van verspreidingsgegevens [Limpens *et al.*, 1997; Limpens *et al.*, 2004; www.zoogdieratlas.nl; Tauw, 2008; Tauw, 2009] wordt de aanwezigheid van de volgende vleermuissoorten verwacht in en/of rondom het plangebied: Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis.

In een eerder onderzoek zijn er verblijfplaatsen aangetroffen van de Gewone dwergvleermuis in “de Inktpot”, het kantoor van NS vastgoed aan het Moreelsepark 3 [Tauw, 2008]. De aanwezige gebouwen en (lijnvormige) groenstructuren maken (de omgeving van) het plangebied geschikt voor vleermuizen. Tauw is bovendien bekend met foerageerplaatsen en vliegroutes van de Gewone dwergvleermuis langs de groenstructuren en gebouwen van de Croeselaan en de Mineurslaan, en boven het water dat zich bevindt rondom de Rabobank en langs de Mineurslaan [Tauw, 2009].

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Op basis van het oriënterend veldbezoek worden de volgende gebruiksfuncties van het plangebied door vleermuizen verwacht:

- *Verblijfplaatsen*: Door afwezigheid van gebouwen en van geschikte bomen met holtes in het plangebied kan aanwezigheid van zomer- of winterverblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger) en boombewonende soorten (Watervleermuis en Rosse vleermuis) in het plangebied worden uitgesloten
- *Foerageergebied*: De aanwezige groenstructuren op het bouwterrein en de bomenrijen langs de Mineurslaan, de Asselijnstraat en de Croeselaan worden (mogelijk) gebruikt als jachtgebied door de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. De Kruisvaart wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied door de Gewone dwergvleermuis en de Watervleermuis
- *Vliegroutes*: De aanwezige bomenrijen langs de Mineurslaan, de Asselijnstraat en de Croeselaan worden met zekerheid gebruikt als vliegroute door de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger [Tauw, 2009]. Deze soorten maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich langs te verplaatsen [Limpens *et al.*, 2004]

Foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen, met name van de Gewone dwergvleermuis, zijn dus in het plangebied aanwezig.

2.3.4 Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status. Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, de broedperiode hangt af van de soort. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd, de zogenaamde categorie 1-4 soorten (zie bijlage 3). Ook is er een aantal vogelsoorten, de zogenaamde categorie 5-soorten, die geen (directe) jaarronde bescherming genieten, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is indien de soort kan voorkomen én negatieve effecten ondervindt van de voorgenomen ontwikkeling (zie bijlage 3). Zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden kunnen nesten van deze categorie wel een jaarronde bescherming toekennen [LNV, 2009].

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 niet zijn onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels.

Algemene broedvogels

Uit eerdere onderzoeken zijn in en rondom het plangebied waarnemingen bekend van meerdere algemene broedvogels: Fuut (in watergang), Wilde eend, Waterhoen, Zilvermeeuw, Stadsduif, Zanglijster, Ekster, Kauw, Zwarte kraai en Vink [Bureau Waardenburg, 2002; Tauw, 2008].

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn enkele algemene broedvogels in het plangebied waargenomen, waaronder Aalscholver (geen stadsbroeder), Kokmeeuw (geen stadsbroeder), Meerkoe, Merel en Winterkoning. Ook is een nestlocatie van een Houtduif aangetroffen in een Kastanje aan de oostzijde van het betonnen kunstwerk. Verder is vastgesteld dat bepaalde elementen op het bouwterrein en in de groenstructuren in en rondom het plangebied voldoende geschikte broedgelegenheden en geschikt foerageergebied bieden voor algemene broedvogels zoals de Merel en Houtduif. Aanwezigheid van meerdere nestlocaties van algemene broedvogels wordt daarom mogelijk geacht.

Vogelsoorten uit categorie 1-4

Tijdens het oriënterend veldbezoek is van vogelsoorten uit categorie 1-4 een overvliegende Sperwer waargenomen. De Sperwer heeft een jaarrond beschermde nestlocatie.

Op basis van verspreidingsgegevens en eerdere onderzoeken [Bureau Waardenburg, 2002; SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002; Tauw, 2008; Tauw, 2009] kunnen onder andere Boomvalk, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Huismus, Slechtvalk en Sperwer in of rondom het plangebied voorkomen. De Grote gele kwikstaart en de Gierzwaluw zijn beide broedend aangetroffen in de omgeving van het plangebied [Tauw, 2009]. Echter, op basis van het veldbezoek worden in het plangebied geen jaarrond beschermde nestlocaties van vogelsoorten uit categorie 1-4 verwacht. Hoewel er enkele geschikte broedgelegenheden in de groenstructuren zijn waargenomen, worden er vanwege het ontbreken van een geschikt biotoop en de overmatige menselijke activiteit geen nestplaatsen van jaarrond beschermde soorten verwacht in het plangebied.

Vogelsoorten uit categorie 5

Op basis van verspreidingsgegevens en eerdere onderzoeken [Bureau Waardenburg, 2002; SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002; Tauw, 2008; Tauw, 2009] kunnen onder andere Boomkruiper, Ekster, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw, Zwarte kraai, Zwarte roodstaart in of rondom het plangebied voorkomen.

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn van vogelsoorten uit categorie 5 de Boomkruiper, Heggenmus, Koolmees, Merel en Pimpelmees waargenomen. Alleen zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden kunnen de verblijfplaats van categorie 5-soorten een jaarronde bescherming toekennen [LNV, 2009].

Geschikte nestlocaties van genoemde vogelsoorten uit categorie 5 zijn in het plangebied niet aangetroffen, maar kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Echter, doordat de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve broedgelegenheden bevat (onder andere stedelijk gebied met tuinen en groenstructuren) is nader onderzoek naar deze soorten niet nodig.

2.3.5 Amfibieën

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 respectievelijk slecht en matig zijn onderzocht op de aanwezigheid van amfibieënsoorten en dat in kilometerhok 136-455 één amfibiesoort is waargenomen die is opgenomen in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet. Het betreft mogelijk een waarneming die is gedaan in of rondom de Stadsbuitengracht of mogelijk in een tuinvijver. Duidelijk is dat deze soort is waargenomen buiten het plangebied, aangezien tijdens het oriënterend veldbezoek in het plangebied geen geschikt habitat is aangetroffen voor

(strikt) beschermde amfibieën. Met name de stedelijke ligging en de zeer steile oevers van de watergang maken het plangebied zeer ongeschikt voor (strikt) beschermde amfibiesoorten.

2.3.6 Reptielen

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 niet zijn onderzocht op de aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen. Tijdens het oriënterend veldbezoek is vastgesteld dat geen geschikt biotoop voor (strikt) beschermde reptielen in het plangebied aanwezig is. Door de stedelijke ligging is er sprake van veel verstoring en versnippering. De aanwezigheid van reptielsoorten, die zijn opgenomen in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet, is daarom uitgesloten.

2.3.7 Vissen

Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 niet zijn onderzocht op de aanwezigheid van (strikt) beschermde vissen. Op basis van verspreidingsgegevens en eerdere onderzoeken [Bureau Waardenburg, 2002; Bureau Waardenburg 2010; De Jong *et al.*, 2004; www.ravon.nl] kunnen de Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper, Rivierdonderpad en Rivierprik in en/of nabij het plangebied voorkomen.

Tijdens het oriënterend veldbezoek is vastgesteld dat de Kruisvaart alleen (mogelijk) geschikt habitat is voor Kleine modderkruiper en/of in verbinding staat met geschikte watergangen waar Kleine modderkruiper voorkomt. Het water in de vaart is weinig stromend en er is weinig plantengroei aanwezig, waardoor het biotoop ongeschikt is voor overige relevante (strikt) beschermde vissoorten.

2.3.8 Ongewervelden

Diverse dagvlinders, libellen en overige ongewervelden (kevers, weekdieren, kreeftachtigen) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Het Natuurloket geeft aan dat kilometerhokken 135-455 en 136-455 goed zijn onderzocht op het gebied van dagvlinders en libellen en dat er geen soorten zijn waargenomen die zijn opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Op basis van verspreidingsgegevens [Dijkstra *et al.*, 2002; Bos *et al.*, 2006; EIS-Nederland *et al.*, 2007] en het oriënterend veldbezoek worden binnen of nabij het plangebied geen beschermde dagvlinders en libellen verwacht, aangezien er geen geschikt leefgebied aanwezig is in het plangebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen. Binnen de ongewervelden zijn in de Flora- en faunawet naast dagvlinders en libellen ook enkele kevers (Vliegend hert, Brede geelrandwaterroofkever, Gestreepte waterroofkever, Heldenbok, Juchtleerkever), weekdieren (Bataafse stroommossel, Platte schijfhoren) en een kreeftachtige (Rivierkreeft) beschermd. Kilometerhokken 135-455 en 136-455 zijn volgens gegevens van Natuurloket niet tot slecht onderzocht op het gebied van overige ongewervelden en er zijn geen soorten waargenomen die zijn opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet.

Bovendien voorzien het plangebied en de directe omgeving voor geen van de genoemde soorten in een geschikt habitat en/of bevatten geen geschikte (landschaps)elementen. Aanwezigheid van relevante (strikt) beschermde ongewervelden in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

2.4 Samenvatting aanwezige tabel 2- en 3-soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de beschikbare literatuurbronnen en het oriënterend veldbezoek zijn in de onderstaande tabel 2.1 de soorten weergegeven, waarvan verwacht wordt dat deze in of in de nabije omgeving van het plangebied voor kunnen komen. In de tabel zijn alleen de zwaardere beschermde soorten opgenomen (Flora- en faunawet tabel 2 en 3). De licht beschermde soorten (tabel 1) waarvoor veelal een vrijstelling geldt zijn niet genoemd. Rode Lijst soorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen.

Tabel 2.1 Beschermde soorten (uit tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) die op basis van verspreidingsgegevens, veldbezoek en deskundigenoordeel in of in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig kunnen zijn.

Soortgroep	Verwachte soorten (tabel 2 of 3)
Flora	<i>Geen</i>
Zoogdieren	<i>Geen</i>
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (tabel 3 en Habitatrichtlijn) Watervleermuis (tabel 3 en Habitatrichtlijn) Laatvlieger (tabel 3 en Habitatrichtlijn)
Broedvogels (algemeen)	Meerdere soorten verwacht
Broedvogels (categorie 1-4)	<i>Geen</i>
Broedvogels (categorie 5)	Meerdere soorten verwacht (o.a. Boomkruiper, Ekster, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw, Zwarte kraai, Zwarte roodstaart)
Reptielen	<i>Geen</i>
Amfibieën	<i>Geen</i>
Vissen	Kleine modderkruiper
Dagvlinders	<i>Geen</i>
Libellen	<i>Geen</i>
Overige ongewervelden	<i>Geen</i>

3 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag in welke mate de door de Flora- en faunawet beschermde soorten planten of dieren door de beoogde activiteiten worden beïnvloed. Tevens wordt aangegeven of hiervoor vervolgstappen noodzakelijk zijn.

3.1 Inleiding

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De wet maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud, mits wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

In de Flora- en faunawet is tevens een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Een nadere beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 3.

3.2 Overzicht van effecten

De beoogde ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente effecten. De volgende effecten worden verwacht:

Tijdelijke effecten:

- Geluid bij grondwerken
- Licht tijdens de bouwfase
- Verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen en verkeer over de weg

Permanente effecten:

- Sloop van (een deel van) het kunstwerk
- Verwijderen van enkele bomen en groenstructuren rondom het kunstwerk en mogelijk langs de Croeselaan
- Aanleg van weg
- Aanleg van brug
- Aanwezigheid van bouwverkeer (licht, geluid, beweging) op de aan te leggen weg

- Veranderde verlichting in het plangebied

Op de kaart in bijlage 1 staat aangegeven hoe de weg wordt aangelegd. Er is nog geen helderheid over hoeveel en welke bomen en groenstructuur er precies verwijderd worden en wat de exacte wijzigingen zijn in verlichting na aanleg van de weg. Momenteel wordt het plangebied reeds verlicht door de nabij gelegen gebouwen.

In onderstaande toetsing is uitgegaan van de worst-case benadering, waarbij wel groenstructuren worden verwijderd langs de Croeselaan en er meer verlichting komt in het plangebied.

3.3 Toetsing aanwezige soorten

In het vorige hoofdstuk is beschreven in hoeverre dier- en plantensoorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen en/of in hoeverre het voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. In deze paragraaf is getoetst of het beoogde voornemen een effect kan hebben op de verwachte aanwezige beschermde soort(en). De andere soortgroepen worden in dit hoofdstuk dan ook verder buiten beschouwing gelaten.

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stellen dat effecten met zekerheid moeten kunnen worden uitgesloten. Wanneer effecten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, kan daarom nader onderzoek noodzakelijk zijn.

3.3.1 Vleermuizen

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied kan het leefgebied en de daarbij horende essentiële onderdelen van een aantal vleermuissoorten aantasten.

Het voorkomen van vleermuizen in het plangebied en de aanwezigheid van gebruiksfuncties (foerageergebied en/of vliegroute) kan niet op voorhand worden uitgesloten. Het betreft de volgende soorten: Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Laatvlieger. Aantasting van het leefgebied van vleermuissoorten en de essentiële onderdelen daarvan is in het kader van de Flora- en faunawet verboden.

Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de functionaliteit van het leefgebied van de verwachte vleermuissoorten kunnen op voorhand worden uitgesloten omwille van de volgende redenen:

- **Vliegroutes:** Met name de groenstructuur langs de Croeselaan is een belangrijk element in de vliegroute van de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger [Tauw, concept 2009]. Het maken van kleine openingen in de groenstructuur langs de Croeselaan vormt geen barrière voor de vliegroute, aangezien de soorten in staat zijn smalle gaten te overbruggen en ze bovendien ook gebruik maken van de aanwezige gebouwen als lijnvormig element om zich langs te verplaatsen. Het verwijderen van enkele bomen heeft daarom geen negatief effect

op de vliegroutefunctie van het plangebied. De Gewone dwergvleermuis en Laativlieger zijn gevoelig voor licht op de vliegroute. Mogelijke extra verlichting in het plangebied kan een barrière vormen in de vliegroute. Negatief effect van extra verlichting op de vliegroutefunctie van het plangebied kan daarom niet worden uitgesloten.

- **Foerageergebied:** In het plangebied maken de bomenrijen langs de Croeselaan, de Asselijnstraat en de Mineurslaan deel uit van het foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis en de Laativlieger. In de beoogde ontwikkeling blijven de groenstructuren langs de Asselijnstraat en de Mineurslaan gehandhaafd. Het mogelijk verwijderen van enkele bomen langs de Croeselaan leidt niet tot een dusdanige verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied dat er daardoor negatieve effecten optreden. De Kruisvaart is belangrijk foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis en de Watervleermuis. De Watervleermuis is gevoelig voor licht in het foerageergebied. Mogelijke extra verlichting langs de Kruisvaart tijdens de werkzaamheden en/of na aanleg van de brug tast de functionaliteit van het foerageergebied aan. Negatief effect van tijdelijke extra verlichting op de foerageerfunctie van de Watervleermuis langs de Kruisvaart kan daarom niet worden uitgesloten. Om tijdelijke effecten te voorkomen is het aan te bevelen om de werkzaamheden in daglicht uit te voeren.

3.3.2 Vogels

Algemeen

De voorgenomen werkzaamheden met betrekking tot de beoogde ingreep in het plangebied, waaronder sloop van bestaande structuren, het verwijderen van bomen en struikgewas, en de aanleg van de weg, dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten of uitgevoerd te worden. De broedperiode loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli, maar ook buiten het broedseizoen zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden. Een aandachtspunt daarbij vormt de mogelijke aanwezigheid van broedplaatsen in de oevervegetatie van de Kruisvaart. Door het vroegtijdig verwijderen van drijvend plantenmateriaal kan voortijdige vestiging van broedvogels voorkomen worden.

Vogels uit categorie 5

In het plangebied worden verschillende vogelsoorten uit categorie 5 verwacht, waaronder Boomkruiper, Ekster, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw, Zwarte kraai en Zwarte roodstaart. Doordat de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve broedgelegenheden bevat (onder andere de bomenrij langs de Asselijnstraat, het rommelhoekje aan het eind van de Mineursbaan en de aangrenzende woonwijk met tuinen en groenstructuren), hebben de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect op mogelijk aanwezige categorie 5-soorten. Nader onderzoek naar vogelsoorten uit de categorie 5 lijst is niet noodzakelijk.

3.3.3 Vissen

Aanwezigheid van de Kleine modderkruiper in de Kruisvaart kan niet op voorhand worden uitgesloten. Thans is nog onbekend of de constructie van de brug zonder of met raakvlak met het water wordt aangelegd. Indien er tijdens de werkzaamheden geen natte oever wordt drooggelegd, dan wordt de functionaliteit van mogelijk aanwezig leefgebied van de Kleine modderkruiper niet aangetast. Mocht blijken dat er tijdens de beoogde werkzaamheden toch delen van de natte oever worden aangetast door bijvoorbeeld drooglegging, dan dienen eventuele aanwezige vissen weggevangen en later weer teruggezet te worden volgens een ecologisch werkprotocol.

3.4 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In de onderstaande tabel zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en van de sloop van het kunstwerk van ProRail, het verplaatsen van de woonboot en het verwijderen van bomen en struiken, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in ongebruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren geldig.

Tabel 3.1 Flora- en faunawet soorten die zijn opgenomen in tabel 2 of 3 die mogelijk geschaad worden.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Mogelijke aantasting	Verbodsbepalingen*
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Nee, mits geen toename verlichting	Artikel 11
	Watervleermuis	Nee, mits geen toename verlichting	Artikel 11
	Laatvlieger	Nee, mits geen toename verlichting	Artikel 11
Broedvogels (algemeen)	Meerdere soorten	Geen aantasting, mits uitvoering buiten broedseizoen (15 maart-15 juni)	Niet van toepassing
Broedvogels (categorie 5)	Meerdere soorten (onder andere Boomkruiper, Ekster, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw, Zwarte kraai en Zwarte roodstaart)	Geen aantasting, mits uitvoering buiten broedseizoen(15 maart-15 juni)	Niet van toepassing
Vissen	Kleine modderkruiper	Nee, mits geen werkzaamheden aan de natte oever van de watergang	Artikel 11

***Toelichting verbodsbepalingen tabel:**

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen.

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen met zekerheid moet kunnen worden uitgesloten. Op basis van actuele gegevens en de hierboven uitgewerkte toetsing van de effecten van de beoogde werkzaamheden wordt geconcludeerd dat voor vleermuizen negatieve effecten op de functionaliteit van het leefgebied niet kunnen worden uitgesloten. Het betreft alleen negatieve effecten als gevolg van extra verlichting in het plangebied. Om deze negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de functionaliteit van het leefgebied te voorkomen dient de verlichting in de aanleg- en gebruikersfase te worden beperkt. Bij het treffen van voldoende verlichtingsmaatregelen kan een aantasting van de 'functionele omgeving' van de verblijfslocaties van de aanwezige beschermde vleermuizen worden voorkomen en daarmee tevens een overtreding van de verbodsbepaling van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Kenmerk R001-4748944CAW-kmi-V01-NL

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Algemene conclusie:

Voor de beoogde aanleg van een weg ten noorden van de Asselijnstraat is in het kader van de Flora- en faunawet geen ontheffing of nader onderzoek noodzakelijk. Wel zijn er enkele aandachtspunten (zie onder).

Vleermuizen

- Aanwezigheid van de Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis, Laatvlieger (allemaal tabel 3- en Habitatrichtlijnsoorten) wordt in het plangebied verwacht
- Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de functie van het plangebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten, **mits** het gebruik van verlichting in de avonduren, zowel de aanleg- als de gebruikersfase, wordt beperkt

Vogels

- Het voorkomen van algemene broedvogels en andere broedvogels uit categorie 5 in en rondom het plangebied kan niet worden uitgesloten, maar er zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die eventuele verblijfplaatsen een jaarronde bescherming toekennen
- De beoogde ingreep dient beschouwd te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen hierdoor buiten de broedperiode van vogels (grofweg van 15 maart tot 15 juli) plaats te vinden of te starten

Vissen

- Aanwezigheid van Kleine modderkruiper (tabel 2-soort) in de watergangen in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de functie van de watergang als leefgebied voor de Kleine modderkruiper kunnen op voorhand worden uitgesloten, **mits** in de aanlegfase geen aantasting plaatsvindt van natte oevers, óf, indien er toch aantasting van de oever plaatsvindt, **mits** de eventuele aangetroffen vissen weggevangen en later weer uitgezet worden volgens een ecologisch werkprotocol

Overige soorten

- Aanwezigheid van overige (strikt) beschermde soorten opgenomen in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet wordt niet verwacht op basis van verspreidingsgegevens en door afwezigheid van een geschikt biotoop
- Gedurende de werkzaamheden is voor alle in het plangebied aanwezige dier- en plantensoorten de zorgplicht van kracht. Er is geen ontheffing nodig voor de mogelijk aanwezige tabel 1-soorten

4.2 Aanbevelingen

- Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden. Een aandachtspunt daarbij vormt de mogelijke aanwezigheid van broedplaatsen in de oeervervegetatie van de Kruisvaart. Door het vroegtijdig verwijderen van drijvend plantenmateriaal kan voortijdige vestiging van broedvogels in de watergang voorkomen worden

5 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Bureau Waardenburg, 2002]
Beschermd soorten in stationsgebied Utrecht, opgesteld door R. van Eekelen en M.M.B. van Os, Bureau Waardenburg bv, Culemborg. Opdrachtgever: Gemeente Utrecht.

[Bureau Waardenburg, 2010]
Gedragscode in het kader van de Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkeling en bij beheer en onderhoud, Opgesteld door Bureau Waardenburg bv, Culemborg, Opdrachtgever: Gemeente Utrecht.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03.

[Jansen, E.A., 2009]
Vleermuizen in de wijk Overvecht, Voorkomen, functies en waarden, Conceptrapport: 2009.044 van Zoogdiervereniging, Arnhem, in opdracht van Gemeente Utrecht, Stadswerken en Stedelijk beheer.

[Jong, T. de, R. Beenen & P. Heuts, 2004]
Atlas van de Utrechtse vissoorten. Verspreiding van vissoorten in de provincie Utrecht en het beheersgebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Provincie Utrecht – Utrecht & Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden - Houten.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]

Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]

Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Tauw, 2009]

Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht. Vleermuizen, vaatplanten en broedvogels, opgesteld door J. Reimerink, P. de Kwaadsteniet & F. Aarts, Tauw bv, Utrecht. Opdrachtgever: Ingenieurs Combinatie Utrecht.

[Tauw, 2008]

Quicksan stationsgebied Utrecht. Onderzoek naar de natuurwaarden in en rondom het stationsgebied te Utrecht, opgesteld door J. Reimerink, Tauw bv, Utrecht. Opdrachtgever: Gemeente Utrecht.

Internetsites:

[<http://www.afstandmeten.nl>]

Website laatst bezocht op 18 maart 2010

[<http://www.nieuwbouw-in-utrecht.nl>]

Website laatst bezocht op 17 maart 2010

[<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>]

Website laatst bezocht op 17 maart 2010

[<http://www.ravon.nl>]

Website laatst bezocht op 19 maart 2010

[<http://www.zoogdieratlas.nl>]

Website laatst bezocht op 18 maart 2010

[<http://www.zoogdiervereniging.nl>]

Website laatst bezocht op 18 maart 2010

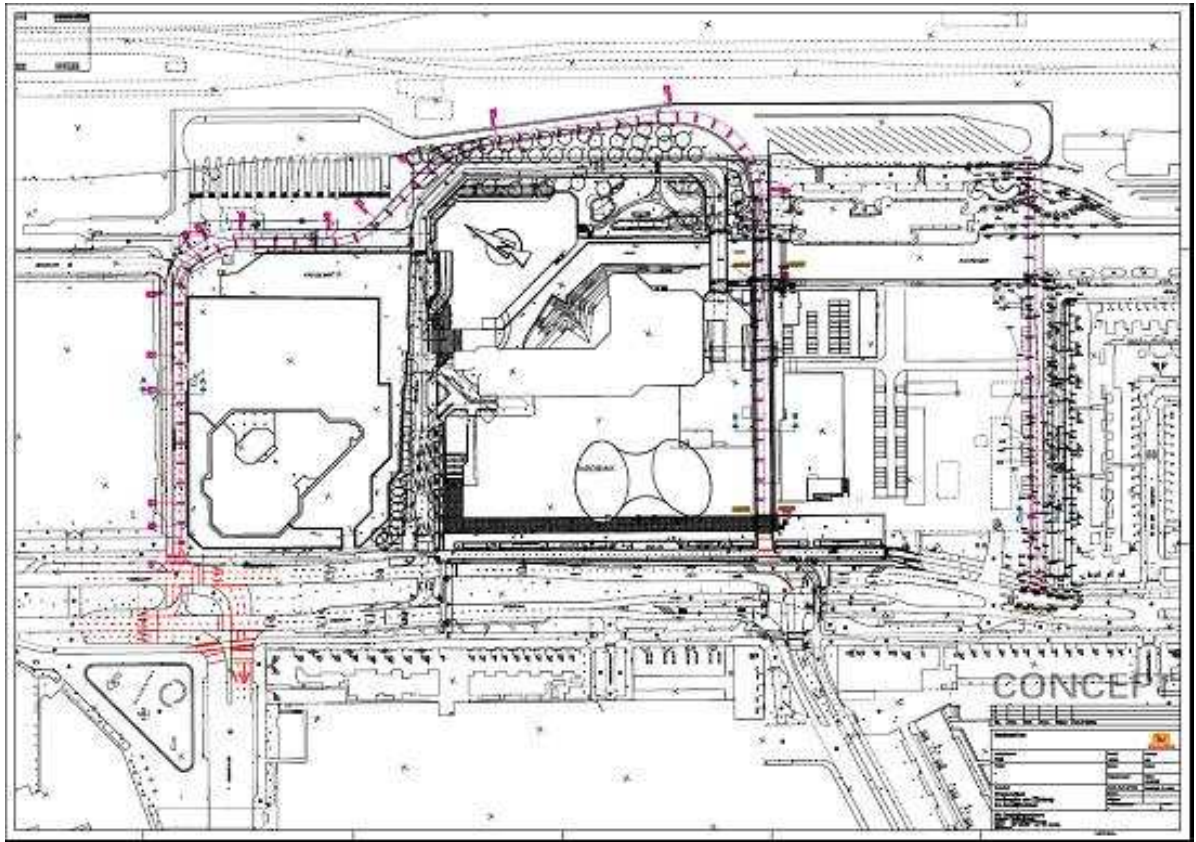
[<http://www.provincie-utrecht.nl>]

Website laatst bezocht op 13 oktober 2010

Bijlage

1

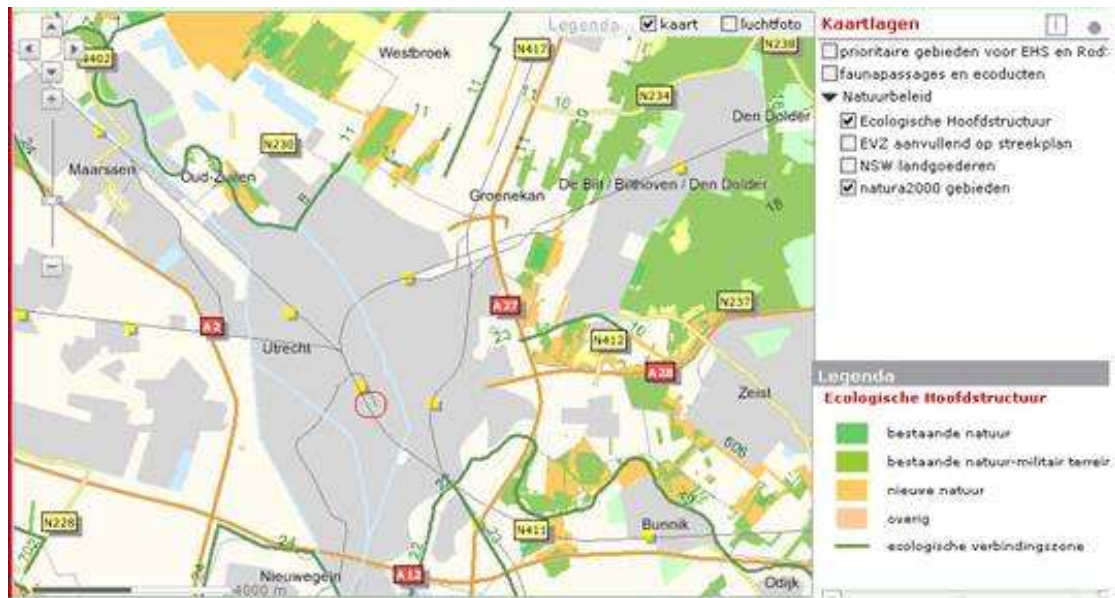
Kaart



Bijlage

2

Overzichtskaart



Bijlage

3

Toelichting natuurbeschermingswetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën:

- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele omgeving jaar rond beschermd (zie *Vogels*).

De Flora- en faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alléén toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van LNV. Een mitigatieplan of ontheffing dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

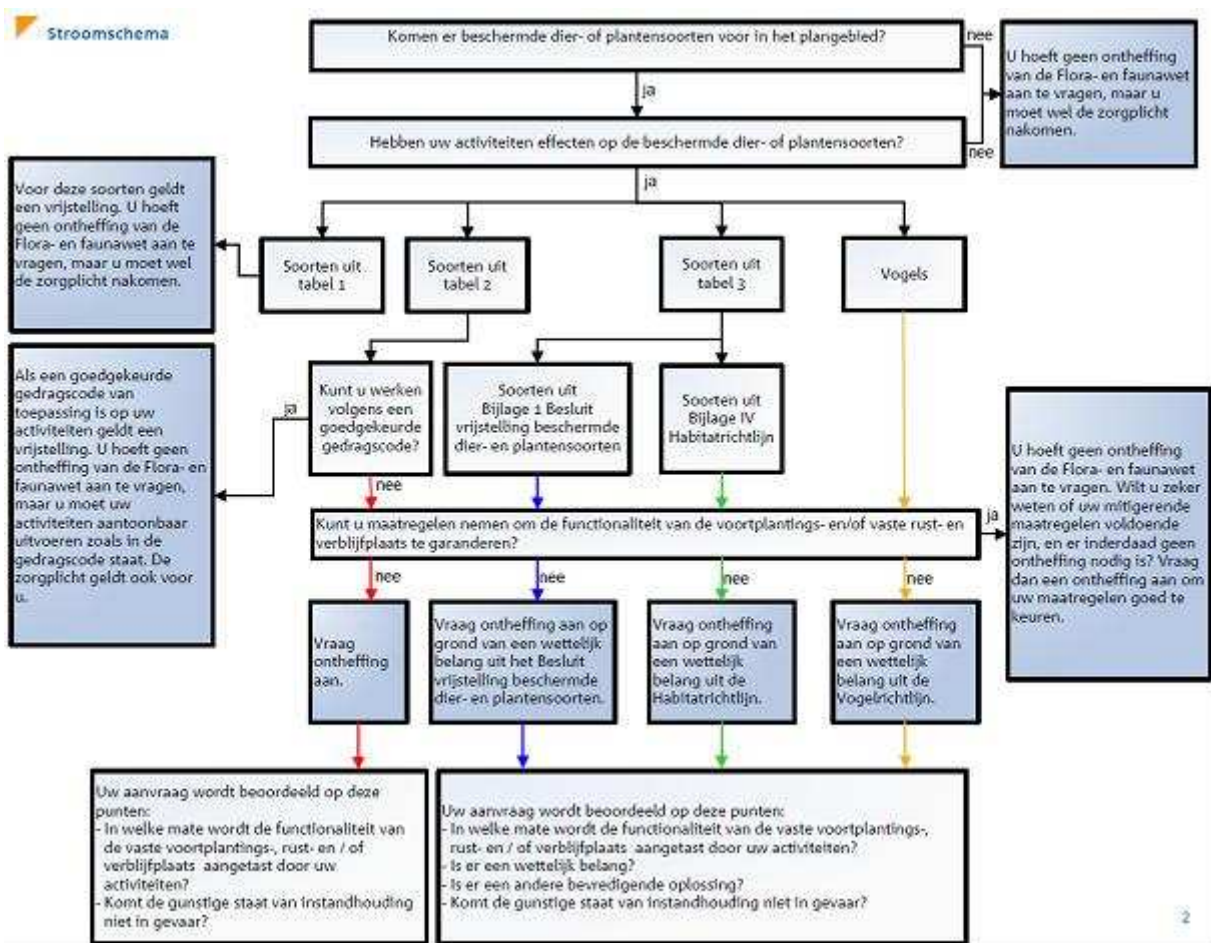
Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2 en 3 soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2 of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van LNV (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag). Wanneer ook het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.



Stroomschema Flora- en faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd:

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mogen worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van LNV in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt gedaan aan de "gunstige staat van instandhouding" van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van LNV geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van LNV eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort¹:

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*
- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Voor tabel 3-soorten uit de Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan o.a. gewassen, veehouderijen, bossen en wateren*
- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*
- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, reproductie en herintroductie van soorten*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

¹ De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en faunawet van kracht. De Flora- en faunawet geeft aan dat álle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend.

Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenvalk).

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 t/m 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd.

De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht*.

Voor het verstoren van broedende vogels tijdens de broedperiode wordt géén ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels en/of de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen geldt een zware toets, vergelijkbaar met die van tabel 3-soorten. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en aan specifieke wettelijke criteria wordt voldaan, voortkomend uit de Europese Vogelrichtlijn. Deze criteria zijn:

- a) *- Volksgezondheid of openbare veiligheid*
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren
- Bescherming van flora en fauna
- b) *In verband met onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- c) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van LNV, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken."

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is."

Over de Rode lijst

De Rode lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet wordt gebracht. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijst-soorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist.

Bijlage

4

Kadastrale kaart



Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

23 Huisnummer

— Kadastrale grens

— Voorlopige grens

— Bebouwing

— Overige topografie

Voor een aanvullend uittreksel: UTRECHT, 4 oktober 2010

De bevoegdheid van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:2000

Kadastrale gemeente
Dectie
Perceel

CATHARIJNE
D
8053



Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankrecht.